

MEDICINFORBRUG - OVERBLIK

4. kvartal 2017

Kvartalstal fra Lægemiddelstatistikken

SUNDHEDSDATA-
STYRELSEN

1. Det samlede lægemiddelsalg

'MedicinForbrug - Overblik' opgør udviklingen af det samlede salg af lægemidler solgt på apotek undtagen de håndkøbslægemidler, der må sælges uden for apotek.

Denne opdatering viser et lille fald i omsætningen, mens mængdeforbruget af lægemidler er steget fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2017:

- Den samlede omsætning er faldet med 9,8 mio. kr. (0,4 %)
- Det samlede mængdeforbrug¹ er steget med 8,1 mio. DDD (1,2 %)

1.1 Udvalgte lægemiddelgrupper

'MedicinForbrug - Overblik' ser derudover nærmere på nogle udvalgte lægemiddelgrupper, hvor ændringen i omsætning eller mængde i forhold til samme kvartal året før er mere end 10 % eller 5 mio. kr. pr. mængdeenhed. Mange lægemiddelgrupper ændrer sig over længere tid og kan derfor være med flere kvartaler i træk.

1.1.1 Lægemiddelgrupper i 4. kvartal 2017

1.1.1.1 Stigninger i forbrug eller omsætning

- Faktor Xa-hæmmere (blodfortyndende midler)
- Midler til sænkning af blodsukker ekskl. insuliner (type 2-diabetes)
- Atorvastatin (forhøjet kolesterol)
- Angiotensin II antagonist ekskl. kombinationer (forhøjet blodtryk)
- Sertralin (antidepressive midler)
- Adrenergika i komb. med anticholinergika inkl. 3-stofkomb. med kortikosteroider (KOL)
- Lercanidipin (forhøjet blodtryk)

1.1.1.2 Fald i forbrug eller omsætning

- Pregabalin (epilepsi)
- Andre midler til obstruktive luftvejssygdomme til inhalation (astma og KOL)
- Trombocythæmmere ekskl. heparin (blodfortyndende midler)

---

¹ Lægemidler, der ikke kan opgøres i definerede døgndoser (DDD), er ikke med i det samlede mængdeforbrug (svarende til 7 % af omsætningen). DDD defineres af WHO som den antagne gennemsnitlige vedligeholdelsesdosis pr. dag for en voksen, når lægemiddelsestoffet benyttes på dets hovedindikation. Ikke alle patienter tager 1 DDD om dagen (se www.whocc.no).

2. Omsætnings- og forbrugstal for 4. kvartal 2017

Tabellen viser omsætning, mængdesalg og gennemsnitlig pris pr. mængdeenhed for de udvalgte lægemidler og lægemiddelgrupper. Tabellen viser de fem lægemidler eller lægemiddelgrupper med størst ændring i henholdsvis omsætning og mængdesalg (se kriterier for udvælgelse af de to lister sidst i dokumentet). Bemærk at lægemidler, der må sælges uden for apotek, ikke er medtaget.

Tabel 1 Omsætnings- og forbrugstal for 4. kvartal 2017

Lægemiddelgruppe	ATC-kode	Omsætning			Mængdeforbrug			Pris pr. DDD		
		Mio. kr.	Forskel i mio. kr.	(%)	Mio. DDD	Forskel i mio. DDD	(%)	Kr.	Forskel i kr.	(%)
Top 5 Omsætning										
Faktor Xa-hæmmere	↑ B01AF	143,5	41,9	41	5,5	1,6	43	26,17	-0,28	-1
Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. insuliner	↑ A10B	170	16	10	19,9	0,6	3	8,54	0,55	7
Pregabalin	↓ N03AX16	11,2	-19,5	-64	2,1	0,1	7	5,31	-10,37	-66
Andre midler til obstruktive luftvejssygdomme til inhalation	↓ R03B	75,7	-16,9	-18	9,4	-0,3	-3	8,07	-1,53	-16
Trombocythæmmere, ekskl. hepariner	↓ B01AC	30,3	-14,4	-32	36,7	-0,9	-3	0,83	-0,36	-30
Top 5 Mængde										
Atorvastatin	↑ C10AA05	11,3	1	10	42,8	6,9	19	0,26	-0,03	-10
Angiotensin II antagonister, ekskl. kombinationer	↑ C09C	11,1	0	0	31	3	11	0,36	-0,04	-10
Sertralin	↑ N06AB06	5,1	-0,2	-4	11,5	1,2	11	0,44	-0,07	-14
Adrenergika i komb. med anticholinergika, inkl. 3-stofkomb. med kortikosteroider	↑ R03AL	39,8	8,5	27	2,9	0,8	38	13,83	-1,14	-8
Lercanidipin	↑ C08CA13	2,3	0,1	5	5	0,7	16	0,47	-0,05	-10

Kilde: Lægemiddelstatistikregisteret (opdateret til 31. maj 2018), Sundhedsdatastyrelsen

Note: Simvastatin (C10AA01) indgik på Top 5 Mængde, men er ikke medtaget på listen. Det skyldes, at lægemidlet hører under samme ATC-gruppe som atorvastatin, som er repræsenteret på listen. I afsnittet Top 5 Mængde er lægemidlet dog inkluderet i teksten. Faktor Xa-hæmmere (B01AF) indgik på Top 5 Mængde, men er ikke medtaget på listen, fordi lægemidlet er repræsenteret på listen Top 5 Omsætning. Lægemidler, der må sælges uden for apotek, er ikke medtaget.

ATC: Anatomisk Terapeutisk Kemisk klassifikation. Et globalt klassifikationssystem, der inddeler lægemidler i forskellige grupper efter deres primære virkemåde. DDD: Defineret døgndosis.

3. Top 5 Omsætning

3.1 Faktor Xa-hæmmere (blodfortyndende midler)

Lægemidlerne rivaroxaban, apixaban og edoxaban tilhører lægemiddelgruppen NOAK (non-vitamin K orale antikoagulantia), og de bruges til at forebygge blodpropper fx hos patienter med atrieflimren. Fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2017 er omsætningen for disse steget med 41,9 mio. kr., hvorfor gruppen fortsat er den lægemiddelgruppe med størst stigning i omsætning. Omsætningen af lægemidlerne er dermed omtrent fordoblet på blot to år fra 74 mio. kr. i 4. kvartal 2015 til 143 mio. kr. i 4. kvartal 2017. Stigningen skyldes særligt en stigning i mængdeforbruget af de relativt dyre lægemidler, og gruppen placeres endvidere på en 3. plads over midler med størst stigning i mængdesalget. Omsætningen af et andet NOAK-middel Pradaxa (dabigatranetexilat) er ikke steget i perioden. Lixiana (edoxaban), som blev markedsført i juni 2016, bidrager også til den stigende omsætning. Forbruget af faktor Xa-hæmmere kan følges pr. måned i statistikken 'Nye lægemidler'.

➤ [Find Statistikken over Nye lægemidler på eSundhed.dk](#)

3.2 Midler til sænkning af blodsukker, eksklusiv insuliner (type 2-diabetes)

Lægemidlerne bruges primært til sænkning af forhøjet blodsukker hos patienter med type 2-diabetes. Med en stigning på 16,0 mio. kr. i forhold til samme kvartal året før placeres gruppen på en 2. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst stigning i omsætning i 4. kvartal 2017. Denne stigning drives hovedsageligt af en stigning i omsætningen af SGLT-2 hæmmeren empagliflozin, som skyldes at stadig flere personer kommer i behandling med lægemidlet. Herudover ses også en stor stigning i omsætningen af den dyre GLP-1 analog liraglutid. Den stigende omsætning af liraglutid skyldes den høje pris pr. DDD, og at flere starter i behandling med midlet.

3.3 Pregabalin (epilepsi)

Pregabalin anvendes særligt til behandling af epilepsi, neuropatiske smerter og angst. Fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2017 er omsætningen faldet med 11,2 mio. kr. I juli 2017 udløb patentet på præparatet Lyrica til indikationen neuropatiske smerter. Allerede i begyndelsen af 2015 udløb Lyricas patent til to andre indikationer; epilepsi og generaliseret angst. Det resulterede i et stort omsætningsfald umiddelbart efterfølgende. I juni 2015 ophævede Lægemiddelstyrelsen muligheden for substitution mellem Lyrica og dets generiske versioner grundet Lyricas fortsatte patent på indikationen neuropatiske smerter. Således steg forbruget og tilsvarende omsætningen af Lyrica markant i det efterfølgende kvartal af 2015. Med patentudløbet på indikationen

for neuropatiske smerter i 3. kvartal 2017 er der igen mulighed for substitution med billigere generika indeholdende pregabalin, hvilket formentlig er årsagen til det store omsætningsfald.

3.4 Andre midler til obstruktive luftvejssygdomme til inhalation (astma og KOL)

Inhalatorerne, som indeholder enten binyrebarkhormon (ICS) eller anticholinergika (LAMA), bruges til behandling af astma og KOL. LAMA anvendes dog fortrinsvist i behandlingen af KOL. Omsætningen af disse midler er siden 4. kvartal 2016 faldet med 16,9 mio. kr. Faldet blandt LAMA'erne drives af en faldende omsætning af tiotropium, det hyppigst anvendte LAMA. Faldet i omsætning er forårsaget af et faldende mængdesalg samt et fald i gennemsnitlig pris pr. DDD. Samtidig ses, at mængdesalget i samme periode er steget markant for kombinationspræparater indeholdende LAMA og langtidsvirkende adrenergika (LABA). Disse kombinationspræparater optræder i endnu et kvartal på listen over Top 5 Mængde. Foruden faldet i mængdesalget af tiotropium ses et mindre fald i omsætningen af budesonid, det hyppigst anvendte ICS. Faldet skyldes bl.a., at en stor del af mængdesalget af budesonid er flyttet til inhalatortypen Easyhaler, som har en lavere gennemsnitspris pr. DDD i forhold til budesonid i andre typer af inhalatorer.

3.5 Trombocythæmmere, eksklusiv heparin (blodfortyndende midler)

De blodfortyndende midler i denne lægemiddelgruppe omfatter bl.a. acetylsalicylsyre (ASA), clopidogrel og dipyridamol. Fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2017 er omsætningen af lægemidlerne faldet med 14,4 mio. kr. Faldet kan primært tilskrives et fald i den gennemsnitlige pris pr. DDD for ASA på over 50 pct. ASA, som bl.a. sælges under handelsnavnene Hjertemagnyl og Hjerdyl, er et af de hyppigst anvendte lægemidler i Danmark, hvorfor et stort fald i den gennemsnitlige pris kan have stor betydning for den samlede omsætning af lægemiddelgruppen. Mængdeforbruget af ASA har desuden været faldende siden 2009, men en del af mængdeforbruget ser dog ud til at være flyttet til clopidogrel, formentlig fordi clopidogrel nu anbefales som førstevalg ved forebyggende behandling af blodpropper efter et slagtilfælde.

4. Top 5 Mængde

4.1 Atorvastatin (forhøjet kolesterol)

Statiner anvendes til behandling af forhøjet kolesterol. Fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2017 er forbruget af atorvastatin steget med 6,9 mio. DDD (19%), hvilket placerer gruppen på en 1. plads over lægemiddelgrupper med størst stigning i mængdeforbrug i endnu et kvartal. Forbruget af atorvastatin har været støt stigende siden 2. kvartal 2012, hvor de gennemsnitlige priser faldt som følge af patentudløb og introduktion af billigere generika. Atorvastatin er det lægemiddel i Danmark, som har haft størst samlet mængdesalg i Danmark i 4. kvartal 2017. I samme periode har mængdesalget af et andet statin, simvastatin, været faldende, selvom der dog fortsat er flere personer i behandling med simvastatin end med atorvastatin.

4.2 Angiotensin II-antagonister, eksklusiv kombinationer (forhøjet blodtryk)

De blodtryksænkende midler i denne lægemiddelgruppe omfatter bl.a. losartan, candesartan og valsartan. Mængdeforbruget af disse er steget med 3,0 mio. DDD fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2017. Det er særligt mængdeforbruget af det mest hyppigt anvendte middel i lægemiddelgruppen losartan, som har været stigende i perioden. Denne stigning drives af, at flere personer er i behandling med losartan. Forbruget har generelt været stigende gennem en længere periode, og efter patentudløb på losartan i 2010, hvor lægemidlet også fik generelt tilskud, er forbruget steget markant hurtigere. Stigningen skyldes formentlig også, at angiotensin II-antagonister har fået en mere fremtrædende plads i behandlingsvejledninger, og nu anses som værende ligeværdig med ACE-hæmmere (Angiotensin Converting Enzyme-hæmmere) til behandling af kronisk hjertesvigt og forhøjet blodtryk.

4.3 Sertralin (antidepressive midler)

Sertralin er et antidepressivt middel af typen selektive serotonin genoptagelseshæmmere (SSRI). Det er bl.a. godkendt til behandling af depression, desuden til andre psykiske lidelser som f.eks. panikangst, social fobi, generaliseret angst, tvangstanker og -handlinger (OCD), og post-traumatisk stresstilstand (PTSD). SSRI er den type af antidepressiva, som anvendes hyppigst i Danmark, og omfatter bl.a. citalopram, sertralin og escitalopram. I dette kvartal ses fortsat en stigning i mængdeforbruget af sertralin på 1,2 mio. DDD siden samme kvartal året før. I samme periode har forbruget af et andet SSRI, citalopram, været faldende. Mængdeforbruget af sertralin er nu højere end mængdeforbruget af citalopram, mens der er ca. samme antal personer i behandling med sertralin og citalopram.

- [Læs mere om antidepressiv medicin i de 3 analyser 'MedicinForbrug – Indblik 2017': 'Laveste antal brugere af antidepressiv medicin de seneste 10 år', 'Færre børn får antidepressiv medicin i 2016' og 'Færre starter i behandling med antidepressiv medicin'](#)

4.4 Adrenergika i kombination med anticholinergika, inklusiv 3-stofkombinationer med kortikosteroider (KOL)

Inhalatorerne indeholder en kombination af adrenergika og anticholinergika og bruges til behandling af KOL. Enkelte af lægemidlerne indeholder desuden binyrebarkhormon (ICS). Mængdeforbruget af kombinationspræparaterne er steget med 0,8 mio. DDD fra 4. kvartal 2016 til samme kvartal 2017. Stigningen i mængdeforbruget skyldes et øget forbrug af de nyere kombinationspræparater med allerede velkendte luftvejsudvidende lægemidler indenfor gruppen af langtidsvirkende adrenergika (LABA) og anticholinergika (LAMA). Kombinationslægemidlerne har i flere behandlingsvejledninger fået en mere fremtrædende plads i behandlingen af KOL og anbefales nu fremfor LABA/ICS. Indenfor det seneste år er der blevet markedsført to nye 3-stofkombinationer med LABA, LAMA og ICS. Forbruget af disse 3-stofkombinationer, hhv. Trimbrow og Trelegy Ellipta, kan følges pr. måned i statistikken 'Nye lægemidler'.

- [Læs mere om forbruget af medicin mod KOL i 'MedicinForbrug – Indblik 2018': 'Stadig færre borgere med KOL får inhalationssteroid'](#)
- [Find Statistikken over Nye lægemidler på eSundhed.dk](#)

4.5 Lercanidipin (forhøjet blodtryk)

Lercanidipin bruges til behandling af forhøjet blodtryk, og lægemidlet hører til gruppen af calciumantagonister, som bl.a. også tæller det hyppigt anvendte lægemiddel amlodipin. Fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2017 er mængdesalget af lercanidipin steget med 0,7 mio. DDD. Forbruget har været støt stigende gennem en længere periode, hvilket formentlig skyldes, at lercanidipin og calciumantagonisten lacidipin ændrede tilskudsstatus fra generelt klausuleret tilskud til generelt tilskud i august 2012. Prisen pr. mængdeenhed er dog væsentlig lavere for lercanidipin end for lacidipin, hvilket kan forklare, at det kun er mængdesalget af lercanidipin, der er steget. Forbruget af amlodipin er dog fortsat langt højere end forbruget af lercanidipin, ca. 7 gange højere.

Kriterier for udvælgelse af Top 5

Lægemiddelgrupperne til Top 5-listerne for henholdsvis omsætning og mængde er udvalgt på følgende måde:

En lægemiddelgruppe er med, hvis gruppen er steget eller faldet mere end 10 % i omsætning (kr.) eller mængde (DDD / anden mængdeenhed), eller hvis den absolutte stigning har været over 5 mio. kr. pr. mængdeenhed, uanset procentvis ændring. Blandt disse er listen sorteret efter dem med størst absolut ændring i henholdsvis kroner eller mængdeenheder i toppen. Ved udvælgelsen er ikke skelnet mellem, om ændringen er en stigning eller et fald, men i tabellen vises stigninger øverst og fald nederst.

Der er data med i samme tabel for flere ATC-niveauer (ATC-niveau 3, 4 og 5)². Det betyder, at en ændring for lægemidler med et bestemt aktivt stof tæller med på lige fod med en ændring for en hel gruppe af lægemidler. Baggrunden for dette valg er, at nogle ændringer sker for en hel gruppe af lægemidler, mens andre ændringer sker for bestemte lægemidler, og disse ændringer vil ikke nødvendigvis give udslag, hvis man udelukkende ser på den overordnede gruppe af lægemidler.

I de tilfælde, hvor den samme ændring giver udslag på flere ATC-niveauer, så de alle kommer med på Top 5, er kun det ene af niveauerne medtaget på listen. Om det er det overordnede eller mere specifikke niveau, der er mest relevant at vise, afhænger af det enkelte tilfælde.

SE OG HENT DATA OM DET SAMLEDE MEDICINFORBRUG

Se data bag denne udgave af 'MedicinForbrug - Overblik' på eSundhed.dk

Udgiver	Sundhedsdatastyrelsen
Kontakt	medicindata@sundhedsdata.dk
Web-adresse	www.sundhedsdata.dk
Titel	MedicinForbrug - Overblik 4. kvartal 2017

Rapport kan frit refereres med tydelig kildeangivelse

² ATC-koden er en internationalt fastsat kode for indholdsstoffet i lægemidlet (ATC-niveau 5). På ATC niveau 4 er de aktive stoffer grupperet i mindre grupper, og på ATC-niveau 3 er grupperne slået sammen til større grupper.